

Två porträtt

Mitt i livet överväldigades hon plötsligt av en enorm svallvåg. Det var inte värme eller ens lycka, nej, bara en känsla av att vara tillfreds med tillvaron. Hon var skild sedan många år, men hade ännu porträtt av maken upphängda i sov- och vardagsrum. Dem tog hon nu ner efter att ha stått och betraktat dem en stund, först det i sovrummet och sedan det i vardagsrummet. Hon torkade av ramar och glas med en frottéhandduk och hon tog sin tid, stannade i rörelsen, nästan ömt smekande. Så lade hon porträtten med hans ansikte nedåtvänt i byrålådan längst ner i städförrådet. Med en suck sköt hon igen lådan.

*

Telefonen ringde. Han ställde ner kaffekoppen, grimaserade när ormen pilade sig runt över buken, spände och strålade. Han lyfte luren och knep ihop ögonen hårt, koncentrerade sig på det onda.

”Jag är ledsen att behöva störa er så här.”

Han kände inte igen rösten. Det var alltså ingen han träffat när han och I. var nere förra veckan. Den här rösten lät mjuk och smekande men samtidigt undfallande, som om den ville be om ursäkt för sin existens.

”Ja, det var alltså det här med ...”

”Ja?”

”Materialet ... på stenen. Ville ni ha granit? Och inskriptionen, försänkt eller upplyft?”

Smärtan igen. Nu i rygglutet. Giftig, envis. Ettrig. Ingen chans att ignorera. Han grimaserade igen.

”Jag vet inte. Men texten ska vara i guld.”

*

Hon stod på balkongen och försökte se ut genom inglasningen. Diset hade legat där länge nu, vägrade lätta. En känsla av viktlöshet. Hon föreställde sig att hon bodde högt upp bland molnen. *Inuti* ett moln. Det var lätt, för lägenheten låg högst upp i huset. När hon åkte hissen upp från foajén lämnade hon jorden, långsamt och ljudlöst, med bara en svagt sugande känsla av tryck underifrån. Så var hon uppe i lägenheten, omgiven av molnet.

Känslan förstärktes när hon slog på radion. I flera dagar nu hade hon inte fått in annat än brus, sövande vit snö som bredde ut sig över golvet, gled mellan rummen, kylde ner och nästan fick henne att huttra. Men ändå tassade hon med lätta bekymmersfria steg mellan rummen, fri och tömd och samtidigt uppfylld.

Hon kokade sitt kaffe och dansade runt i rummen medan kaffet dansade runt i hennes mun, som var en annan sorts rum, och bruset samlades som mjölk i koppen. Smaken var söt; dåsighet i en soldränkt hammock efter tjugo minuters korsordslösande.

Hon drack och somnade på soffan. Tänkte inte så mycket, och inte alls på porträtten.

*

Smattrandet: okokt ris mot rutan. Ett halvt dolt, utsmetat ansikte. Han tänkte plötsligt att han borde sudda ut bilden, borsta bort den med handen. I det tilltagande mullret skulle ögon- och näshål sluta sig, munnen vägra koppens kant. Om telefonen ringde skulle han inte kunna svara. Och bränningarna runt ögonkulorna skulle stanna vid att vara just det och inget mer.

Han bläddrade i broschyren framför sig. Stenar i olika former och utförande. Basalt. Onyx. Granit. Och inskriptioner i guld, silver, svart. Olika typsnitt. Fingret lät han löpa fritt över bilderna, hoppas det skulle stanna där det fann lämpligast. Den andra handens fingrar knäppte med locket på den lilla gråa burken.

På något sätt måste regnet ha tagit sig in, för droppar stora som femtioöringar vätte det glättiga broschyrapappret. Han tittade upp mot rutan, men kunde inte se ut. Det var som om den var täckt av ett varmt ljus som gjorde den

ogenomskinlig. Värmen strålade honom i ansiktet och reflekterades i rutan, blev vått kondenserat ljus.

*

Hon lade sig allt oftare att vila. Sov middag, men utan att äta först. Hon drömde att färgen på porträtten i byrålådan i städskrubben blev rörlig, att hans drag började lösas upp i en ljus rosagulgrå smet som sedan bredde ut sig över ramarna, sjönk in i träet. Det var inte alls en obehaglig dröm. När hon vaknade ville hon dra ut lådan och se efter, men gjorde det aldrig. Tanken på två runda speglar som inte reflekterade någonting mäktade hon inte med. Så hon lät dem ligga.

*

Han såg sig själv reflekterad överallt. I fönsterglasen, i kaffets yta i koppen, i de blanka broschyrsidorna. Han måste blunda. Utan att han märkt det hade vänsterhandens fingrar pilat över radion och slagit på den. Den var förinställd på en kanal som alltid spelade klassisk musik. Violinernas retfulla sprittande löpsteg, kontrabasens dova pulsslåg, cellons nästan kosmiska ensamhet. Han kände inte igen symfonin, och inte blev det bättre av det svaga men ändå påtagande bruset som slingrade sig mellan instrumenten, intog sin plats som om det vore den mest naturliga sak i världen. Som om det alltid hade haft rätt till den, men varit borta länge och först nu äntligen återvänt.

*

Hissen kom inte. Hon kunde höra den röra sig genom hisschaktet, långt nerifrån, men den orkade inte ta sig ända upp. *En gammal sprinter som faller på upploppet.* Hon hade velat ta en promenad, men tanken på att gå ner för alla trapporna gjorde henne så matt att hon var tvungen att gå in och lägga sig igen. Överkastet var täckt av vitt brus som smälte under henne, värmdes.

I drömmen hade färgen från porträtten svävat upp och ut ur lådan, slingrat sig mellan dörr och karm i skrubben, flutit över golvet och in i hennes sovrums. Samlats i luften ovanför henne och där återbildats till ett ansikte som visserligen var hans, men inte alls liknade det på tavlorna. Det här ansiktet var ljust och klart och lent och dolde en stolthet som bara anades bakom dragen, men just därför var starkare än alla fårade och sammandragna människomasker som just nu flöt över jorden.

Hon vaknade och vått varmt ljus pölade sig runt konturerna av hennes ansikte i kudden. Inte förrän långt senare (*tidigare?*) insåg hon att det inte längre brusade. Tystnaden var ödmjuk, nästan vänlig.

När hon kom tillbaka efter att ha köpt mjölk (den brusfria varianten) sänkte sig hiss-korgen pietetsfullt och välkomnade henne som en drottning. Den gled upp genom schaktet, knarrade, gav ifrån sig en doft av inoljat rep och vattrad duk, som om hon befann sig i en korg under en gigantisk ballong. Hon klippte med ögonen. Spegeln var ett fönster täckt av dis, men hon tyckte sig ändå kunna se de

klorofyllstinna träden bakom huset. De blev långsamt en skog medan hon tittade. Ängar och sädesfält blev gulbruna tårtbitar som hakade fast i varandra: ett oändligt lapptäcke. Hissen nådde hennes våning och fortsatte uppåt.

Copyright © Alexander Nyström 2014